

Vyjádření definitivního souhlasu se smlouvou navenek (většinou stanoví sama smlouva)

- na základě takto vyjádřeného souhlasu smlouva může vstoupit v platnost
- **podpis** – typický pro smlouvy vládní a resortní
- **výměna nót** o vnitrostátním schválení – dtto
- „schválení“ (vládní smlouva, výměna listin – neobvyklé)
- **ratifikace** (výměna nebo uložení listin)
- **přístup** (totéž)

Vstup smlouvy v platnost: vlastní ustanovení

- Definitivní souhlas státu byl vyjádřen
- možnosti:
  - ihned úkonem (např. dnem podpisu)
  - za určitou dobu od úkonu (legisvakance)
  - mohou být stanoveny další podmínky

Objektivní a subjektivní vstup v platnost mnohostranné smlouvy

- **Objektivní platnost smlouvy jako takové:**
  - splnění všech podmínek pro vstup v platnost
    - ratifikace (přístup) ze strany vyžadovaného minimálního počtu smluvních stran
    - uplynutí legisvakance
- **Subjektivní platnost pro konkrétní stát:**
  - ratifikace (přístup) daného státu
  - uplynutí legisvakance
  - splnění podmínky minimálního počtu smluvních stran (objektivní platnost)
- **Objektivní platnost je předpokladem platnosti subjektivní**
- + eventuální souhlas ostatních smluvních států

Závěrečná ustanovení smlouvy - 1

Čl. 48 Tato Úmluva bude **otevřena k podpisu** všem členským státům OSN nebo některé odborné organizace nebo účastníkům Statutu MSD, a jakémukoliv jinému státu, který bude vyzván Valným shromážděním OSN, aby se stal stranou Úmluvy, a to: do 31. října 1961 u Spolkového ministerstva zahraničních věcí Rakouska a poté, do 31. března 1962 v sídle OSN v New Yorku.

Čl. 49 Tato Úmluva **podléhá ratifikaci**. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka OSN.

Čl. 50 Tato Úmluva bude **otevřena k přístupu** kterémukoliv státu, jenž náleží do některé ze čtyř kategorií uvedených v článku 48. Listiny o přístupu budou uloženy u generálního tajemníka OSN.

Závěrečná ustanovení smlouvy - 2

Čl. 51

Tato Úmluva **vstoupí v platnost** třicátého dne **po datu uložení dvacáté druhé ratifikační listiny** nebo listiny o přístupu u generálního tajemníka OSN.

(= objektivní platnost smlouvy)

Pro každý stát, který ratifikuje Úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení dvacáté druhé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, **vstoupí Úmluva v platnost třicátého dne po uložení jeho ratifikační listiny** nebo listiny o přístupu.

(= subjektivní platnost smlouvy)

Závěrečná ustanovení smlouvy - 3

Čl. 52 Generální tajemník OSN **bude informovat** všechny státy náležející...:

o **podpisech** této Úmluvy a o uložení **ratifikačních** listin a listin o přístupu podle článku 48, 49 a 50;

o datu, kdy tato Úmluva **vstoupí v platnost** podle čl. 51.

Čl. 53 **Originál této Úmluvy, jehož anglické, čínské, francouzské, ruské a španělské znění mají stejnou platnost**, bude uložen u generálního tajemníka OSN, jenž zašle její ověřené kopie všem státům, náležejícím...

Na důkaz čehož níže podepsaní **zmocněnci**, byvše k tomu řádně zmocněni svými vládami, **podepsali** tuto Úmluvu.

Dáno ve Vídni dne osmnáctého dubna roku tisíc devět set šedesát jedna.

Jazyky smlouvy

- autentická znění
- alternáty
- český překlad ve Sbírce mezinárodních smluv

Depozitáři mnohostranných smluv, registrace u OSN

- depozitáři
- registrace v United Nations Treaty Series

Mezinárodní smlouva ve vnitrostátním právu

Závaznost smlouvy v oblasti vnitrostátního práva: tam, kde se sféry MP a VP prolínají

- vznik (zánik) smlouvy
- provádění smluv určených jednotlivcům

**taková smlouva se musí dostat do
pozice práva vnitrostátního**

Zásahy smlouvy do vnitrostátní sféry – smlouva požaduje

- minimální standard práv jednotlivce
- uložení povinnosti jednotlivci
- unifikaci vnitrostátních právních předpisů
- vytvoření určitých podmínek pro cizince

Uvedení smlouvy do vnitrostátního práva

ústavní nebo legislativní akt

- zvláštní akt (zákon) pro každou smlouvu
- akt obecné povahy (čl. 10 Ústavy)
- *vydání prováděcího vnitrostát. předpisu*
- *uvedení vnitrostát. úpravy do souladu*
- ----- 23 03 -----

Čl. 10 Ústavy ČR

- **Vyhlášené** mezinárodní smlouvy,
- k jejichž **ratifikaci**
- dal **Parlament souhlas** a
- jimiž je ČR **vázána**,
- jsou **součástí právního řádu**.
- Stanoví-li mezinár. smlouva něco jiného než zákon, **použije se mezinár. smlouva**.

Odkaz na smlouvy v čl. 10 Ústavy

- **řádné schválení** vnitrostátní i mezinárodní
- **„self-executing“** – přímá použitelnost
- **vnitrostátní vyhlášení**
- poměr smlouvy k vnitrost. právní normě:
postavení smlouvy ve vnitrostátním právu
(přednost před zákonem, ne před Ústavou)
- právní účinky vyhlášení smlouvy ve Sb.m.s.

Smlouvy schvalované Parlamentem ČR

Článek 49 Ústavy

Souhlas obou komor **Parlamentu** je třeba k ratifikaci smluv:

- a) upravujících **práva a povinnosti osob**,
- b) spojeneckých, mírových a jiných **politických**,
- c) z nichž vzniká **členství ČR** v mezinárodní organizaci,
- d) **hospodářských**, jež jsou všeobecné povahy,
- e) o dalších věcech, jejichž úprava je **vyhrazena zákonu**

Předběžná kontrola ústavnosti

- **Článek 87**

(2) Ústavní soud dále rozhoduje o souladu mezinárodní smlouvy podle čl. **10a a čl. 49** s ústavním pořádkem, a to před její ratifikací. Do rozhodnutí Ústavního soudu nemůže být smlouva ratifikována.

Článek 95

- (1) Soudce je při rozhodování **vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu**; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou.
- (2) Dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu.

čl. 10a

- **Článek 10a**

(1) Mezinárodní smlouvou mohou být některé pravomoci orgánů České republiky přeneseny na mezinárodní organizaci nebo instituci.

(2) K ratifikaci mezinárodní smlouvy uvedené v odstavci 1 je třeba souhlasu Parlamentu, nestanoví-li ústavní zákon, že k ratifikaci je třeba souhlasu daného v referendu.

Článek 39

(1) ....

(2) K přijetí usnesení komory je třeba souhlasu **nadpoloviční většiny** přítomných poslanců nebo senátorů, nestanoví-li Ústava jinak.

(3) ....

(4) K přijetí *ústavního zákona* a souhlasu k **ratifikaci mezinárodní smlouvy uvedené v čl. 10a odst. 1** je třeba souhlasu **třipětinové většiny** všech poslanců a **třipětinové většiny** přítomných senátorů.